

Discreet van de

Een advocaat die verslaafd is aan alcohol kan dat lange tijd verbergen, ook voor hemzelf (of haarzelf). Hij betaalt een steeds grotere tol tot – soms – zijn wil sterker is dan zijn verslaving. Onder geen beding wil hij worden herkend als verslaafde in een ontwenningsskuur. Daarom proberen enkele bedrijven te voorzien in de behoefte aan discrete ontwenningstrajecten.

LINUS HESSELINK
redactielid

‘De laatste tien jaar hebben in het teken gestaan van ambitie, competitie, mijzelf willen en moeten bewijzen en een enorm hoge werkdruk. Rust nemen en af en toe wat afstand, gunde ik mijzelf niet; ik was te bang om links of rechts ingehaald te worden. Met mijn collega’s praten over kwetsbaarheid deed ik niet, daar is de cultuur op kantoor niet naar. Althans, dat dacht ik. Ik zocht voor mijn spanning en onrust een *escape* en vond die in de alcohol.’ Aan het woord is NN, een advocaat die na acht jaar medewerkerschap twee jaar geleden partner werd. Alleen via het filter van ‘counsellor’ Edy Eland van Solutions, een privé-kliniek voor verslavingszorg, konden we een paar zinnen vinden die een advocaat wijdde aan zijn verslaving. Geen advocaat was bereid rechtstreeks met ons te praten, hoe geanonimiseerd ook.

‘Ik ben altijd al een sociaal drinker geweest en in mijn werk- en vriendenkring is alcoholgebruik volledig geaccepteerd. Het viel de eerste jaren dan ook niemand op (mijzelf inclusief) dat ik steeds meer en ook vroeger op de dag ging drinken. Ik probeerde mijn werk zo te organiseren dat ik zonder dat het opviel kon drinken. Zodra ik thuiskwam trok ik een fles wijn open.’

NN voelde zich vooral ’s morgens steeds beroerder. Hij kreeg concentratieproblemen, kwam afspraken niet na, wendde ziektes voor en toen een cliënt een klacht indiende beriep hij zich op depressies, die overigens vaak het gevolg zijn van langdurig alcoholmisbruik. Pas de druk van andere partners van het kantoor bracht hem ertoe hulp te zoeken.

BEHOORLIJKE INNEMERS

Mr. Dees Postma was vijftien jaar geleden een van de initiatiefnemers van de landelijke stichting Arantus, een netwerk van ongeveer twintig therapeuten die ambulante hulp bieden aan verslaafde cliënten in ‘leidinggevende, bestuurlijke of publieke functies’. De therapeuten hebben elders hun hoofdfunctie. Postma was lang geleden (1958-1968) zelf advocaat, raakte in een crisis en merkte toen dat hij met een alcoholprobleem zat. Die verslaving was een gevolg van extreem angstige ervaringen in mei 1940. ‘Na de oorlog merkte ik hoe sterk het angstverminderende effect van alcohol was.’ Na de crisis besloot hij zijn leven te veranderen. Hij verhuisde en stapte uit de advocatuur, en belandde uiteindelijk op de directeurszetel van de Jellinek-kliniek. Na zijn pensionering is hij ‘leuke projecten in de verslavingszorg’ blijven doen.

GEEN ADVOCAAAT WAS BEREID MET ONS TE

PRATEN, HOE GEANONIMISEERD OOK

‘Ik kom inderdaad veel advocaten en artsen tegen, in doorsnee behoorlijke innemers. Ik heb ook een aantal mensen uit de advocatuur zien wegzakken in de alcohol. Een partner die gestopt was met drinken, was alleen nog maar boos op het leven. Zijn leven beperkte zich voor hem tot het niet-drinken; hij leegde later zelfmoord. Mensen kunnen stoppen met drinken, maar het begint pas echt als je in de oude situatie terugkeert. Dan moet je de kunst ontwikkelen om je leven, je plek en je relaties op een leuke manier in te vullen, op een andere manier dan voorheen.

Ik heb de indruk dat in de advocatuur van tegenwoordig de druk is toegenomen terwijl de “psychosociale begeleiding” daarmee geen gelijke tred heeft gehouden. Je wordt afgerekend op de minuut, maar je wordt niet op

drank af

een verantwoorde manier begeleid in je beroep en je organisatie ervan. Misschien presteren de mensen meer dan vroeger, maar de arbeidsvreugde is gedaald. Een aantal mensen ontwikkelt dan problemen, en sommigen daarvan grijpen naar de fles.'

ZEVEN JAREN

Nauwkeurige cijfers bestaan er niet maar de schatting is dat Nederland ruim driekwart miljoen zware probleemdrinkers telt; ruim eenderde daarvan drinkt zelfs meer dan twaalf glazen per dag. Ruim 60.000 mensen waren in 2002 aan de cocaïne, en dat aantal stijgt de laatste tijd sterk. Het merendeel van de probleemdrinkers heeft een baan. Als een kwart daarvan in hogere posities zit, loopt het aantal beter gesitueerden al snel in de honderdduizenden. De advocatuur is qua alcoholmisbruik een gevaarlijke omgeving, en ook verschijnen er journalistieke impressies over toenemend cocaïnegebruik, om de alcohol te 'neutraliseren', in een beperkt deel van de randstedelijke advocatuur.

De hoger opgeleide, beter betaalde, zelfstandig werkende dienstverlener staat nogal eens onder grote werkdruk. Na verloop van tijd kan het ontspanningsmiddel zelf de baas worden, ook als de werkdruk weer minder is. De werknemer in een hogere functie kan door het ontbreken van toezicht en beoordeling gemakkelijker verbergen dat hij aan de drank is. Verzuimdagen vallen minder op en een secretaresse kan de schade wat beperken. In een cultuur

FOTO: HANS VAN DEN BOGAARD / HOLLANDE HOOGTE

Adressen

ARANTUS

020-6898247; www.arantus.nl; info@arantus.nl; Postbus 9150, 1006 AD Amsterdam; Pieter Calandlaan 315, 1068 NH Amsterdam

SOLUTIONS

0342-470930; www.addiction-solutions.nl; info@addiction-solutions.nl; Sportparkstraat 3, 3781 BK Voorthuizen

JELLINEK PRIVÉ

020-4087919/4087900

OCKENBURGH

070-3123939, prevent@ockenburghholding.nl

waarin frequent alcoholgebruik heel gewoon is, word je ook minder snel als probleemdrukker herkend. Ten slotte is de advocaat gewend anderen te adviseren, waardoor hij niet snel de hulp inroept van andere dienstverleners. 'Als je in een verantwoordelijke positie zit, is het moeilijk om toe te geven dat je zelf afhankelijk bent. Dat kan jaren duren. Gemiddeld rekenen we zelfs op zeven jaar nadat de problemen begonnen zijn', aldus Edy Eland van Solutions.

Als de beter gesitueerde alcoholist eindelijk zo ver (onder druk gezet) is dat hij aan een oplossing wil werken, moet dat uiterst discreet gebeuren. Cliënten of andere bekenden tegenkomen in de gespreksgroepen van de Anonieme Alcoholisten is uit den boze. Bovendien heerst er rond de AA het beeld dat er vooral alcoholisten uit lagere kringen aan deelnemen, en dat ook nog vanuit een christelijke achtergrond, die niet door iedereen wordt gedeeld.

BINNEN 24 UUR

Edy Eland richtte met ex-reclame-man (en ex-alcoholist) Don Schot-horst ruim twee jaar geleden het bedrijf Solutions op, dat zich richt op

verslaafden uit de betere klassen. Daarbij kan het gaan om drankverlaafden maar ook om drugs-, seks- of gokverslaafden. Het bedrijf timmert hard aan de weg, wat leidde tot krantenkoppen als 'Zorg voor junkies in krijtstreep', en 'Vermogende verslaafden helpen afkicken op niveau'. De afgelopen twee jaar hebben zich slechts een tiental advocaten per jaar gemeld. Het aantal zou wel eens kunnen toenemen, want volgens Eland stijgt het percentage verslaafden uit de betere kringen jaarlijks met een flinke sprong, ook door de economische neergang en de toenemende concurrentie. Zij en haar compagnon menen dat er nu al van elke vijf topmanagers eentje verslaafd is aan de drank.

'Met Solutions voorzien we in een gigantische behoefte. Managers, medici, rechters en natuurlijk ook advocaten vinden discretie en anonimiteit erg belangrijk.' Het was een van de redenen om de onderneming te vestigen in het Veluwe dorpje Voorthuizen, en niet in Het Gooi of de

verwijst ook vaak 'voor een kort verblijf van niet meer dan vier weken' naar klinieken in Engeland, Duitsland, Zwitserland of de VS. Dan kan het een vakantie lijken. 'En die klinieken zijn van een hoger niveau, en ze bieden meer aandacht, service en luxe dan de Nederlandse klinieken', zegt Eland. Een 'lichaamsontgiftiging' in een buitenlandse kliniek kan binnen 24 uur worden geregeld. Voor al die service moet wel betaald worden. Een dag in een Engelse kliniek kost bijvoorbeeld tussen de 500 en 900 euro per dag, in Zwitserland is het wat goedkoper. Vijf gesprekken van ruim een uur met counsellors van Solutions kosten samen een kleine 900 euro.

OP DE HOOGTE

De Jellinek, de Amsterdamse instelling voor verslavingszorg, heeft zich blijkbaar de kritiek aangetrokken dat ze niets zou doen voor drukbezette managers en andere beter gesitueerden. Dezen kunnen zich namelijk sinds afgelopen zomer

IN DE ADVOCATUUR IS DE DRUK TOEGENOMEN

TERWIJL DE 'PSYCHOSOCIALE BEGELEIDING'

DAARMEE GEEN GELIJKE TRED HEEFT GEHOUDEN

Randstad, waar nu de meeste cliënten vandaan komen. 'De bestaande instellingen voor verslavingszorg en ook Arbo-artsen zijn niet ingericht op die beroepsgroepen. Bovendien is identificatie met lotgenoten een krachtig therapie-instrument, en dat kan niet bij de AA of in de gesubsidieerde Nederlandse klinieken. Onze klanten hebben het vaak al eerder geprobeerd in Nederlandse klinieken, maar dat werkte niet.'

Veel cliënten blijven tijdens de behandeling thuis, en worden ambulantly geholpen op een tijdstip en een plek die de cliënt opgeeft. Solutions

melden bij de secretaresse van de raad voor bestuur, waarna er binnen een dag een afspraak wordt gemaakt voor het begin van een discrete behandeling, in een hotel, conferentiecentrum, 'of in het gebouw van de raad voor bestuur, dat er niet als kliniek uitziet; er zitten ook andere bedrijven in', aldus dr. Christian Kappel, psychiater en lid van de raad van bestuur.

Kappel is al veertien jaar doende in de verslavingszorg. Sinds afgelopen juni is hij bezig met een speciaal ontwenningstraject voor de betere kringen, die om discretie en snelheid

O

N Z I C H T B A A R

Om te voorkomen dat de ander meteen de hakken in het zand zet en een procedure onafwendbaar wordt, kun je soms als advocaat even onzichtbaar blijven. Bovendien kan de ander zo tot uitspraken worden verleid waar je niet meer op hoeft te rekenen als hij een advocaat heeft geraadpleegd. En zo dicteerde ik een brief die de cliënt overnam op eigen papier, inclusief ingestudeerde taal- en schrijffouten. De ander speelt misschien hetzelfde spel, bedacht ik bij het lezen van enkele brieven. Het kón natuurlijk een ervaren ruziemaker zijn of iemand die beschikt over 'een sterk ontwikkeld rechtsgevoel'. Maar hij bleef dreigen met het inschakelen van een advocaat. Allengs werd mij toch duidelijk

dat ook de ander werd ingefluisterd. Had de wederfluisteraar in de gaten dat aan deze kant hetzelfde gebeurde? Het spel werd gewoon voortgezet, het was ook te leuk om ermee te stoppen. In de laatste brieven werd schaamteloos verwezen naar de wet, de NJ en zelfs de Parlementaire Geschiedenis. Intussen werd dapper volgehouden dat de zaak natuurlijk niet door advocaten uitgevochten moest worden. De brieven werden scherper van toon, en uiteindelijk volgde de onvermijdelijke aangetekende sommatie en, na de redelijke termijn, een dagvaarding met daarin de naam van een echte advocaat. Na een nogal bloedeloze eerste schriftelijke ronde werd de

comparitie gelast en werd de volledige correspondentie overgelegd. Tijdens de zitting werd uitvoerig verwezen naar de gevoerde briefwisseling en naar de daarin getoonde redelijkheid van de cliënt.

Toen we uitgesproken waren, toonde de glimlachende rechter zijn waardering voor de wijze waarop partijen elkaar hadden bestookt met aangetekende brieven. Hij was onder de indruk van de juridische kennis 'van de beide advocaten, eh, ik bedoel van beide partijen', en hij was 'diep getroffen' door de getoonde redelijkheid. Daarom vertrouwde hij er op dat deze mensen in staat waren de zaak onderling te regelen. En dat lukte verbluffend snel.

vragen. Dat gebeurt in de niet-gesubsidieerde rechtspersoon 'Jellinek Privé'. 'Door gesprekken in het veld en contacten met medici merkten we dat er veel behoefte was aan deze nieuwe voorziening. We hebben nog geen publiciteit gezocht, er was alleen een kort stuk in het *Parool*'. Tot nu kwamen er ongeveer 20 mensen op af.

In het bijzonder traject wordt de privacy extra afgeschermd; ook binnen de Jellinek hebben minder mensen dan gewoonlijk inzage in het dossier. Na een intake gesprek kan de cliënt ambulante in Nederland worden behandeld of worden verwezen naar klinieken in Duitsland, Zwitserland, Engeland, VS of Frankrijk. Kappel, die zich blijkbaar bewust is van de concurrentie in Nederland: 'Ik weet precies welke klinieken goed zijn en welke niet, soms ken ik de medici nog van onze opleiding. Ik ben psychiater, dus ben ook op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in medicijnen en opvattingen. En ik heb een netwerk.'

GECONTROLEERD DRINKEN

Bij Ockenburgh Prevent kan de verslaafde terecht die nog niet al te ver heen is. Mevr. M.E. Reul-Verlaan, directeur van Ockenburgh Den Haag:

'Met het programma Contral, een combinatie van medicatie en therapie, kunnen mensen leren om gecontroleerd te drinken. Bij vier op de vijf mensen is dat een succes. Vooral voor beter gesitueerden die met drank geen maat weten te houden, is Contral een goede mogelijkheid, want in hun omgeving is er vaak de sociale druk om te drinken.' Daarnaast kent Ockenburgh de leefstijltrainingen. In zes tot acht therapeutische sessies kan 'de problematische drinker verantwoord met alcohol leren omgaan'. Ockenburgh 'is een algemeen bedrijf',

Mensen met heel zware alcoholproblemen kunnen bij ons niet terecht. Als je heel lang heel veel hebt gedronken, zijn de hersenen veranderd. Daar kun je op korte termijn niet iets aan doen. Als die mensen een glas zien, gaan ze drinken. Die kunnen wij met onze ambulante dienstverlening niet helpen.'

Counsellor Don Schothorst van Solutions zei in *Quote* dat er in Nederland over alcoholisme veel onbegrip en taboes bestaan. Een alcoholverslaafde geldt hier als 'een loser, die hooguit stilletjes wordt gedooft'. Zolang alco-

IN EEN CULTUUR WAARIN FREQUENT ALCOHOLGEBRUIK

HEEL GEWOON IS, WORD JE MINDER SNEL

ALS PROBLEEMDRINKER HERKEND

zegt Reul, 'we richten ons niet speciaal op de happy few. We behandelen ambulante, tegen een bepaald uurtrafiek. Maar we kunnen wel discretie garanderen, doordat we ook 's avonds kunnen werken, in een anoniem pand, en we kunnen de dossiers anonimiseren.

hol rijkelijk vloeit als wonderolie, bij stress en andere problemen, en zolang de advocatuur zo hard blijft werken aan status en imago, zullen niet veel verslaafde advocaten worden aangemoedigd om zichzelf in de kraag te vatten en op te houden met drinken, en snuiven. Maar wie weet, ná deze kerst? ■

Lijnbach Search, intermediairs voor advocaten, zoekt voor een van haar opdrachtgevers

een advocaat ondernemingsrecht
(fusies, overnames en reorganisaties)

voor een advocatenkantoor in de regio Eindhoven, intensief samenwerkend met accountants en fiscalisten, met een sterke marktpositie, opgebouwd in de afgelopen 40 jaar en met name gericht op grotere niet-beursgenoteerde ondernemingen.

Interesse? Bel 06 51 180 138 of kijk op www.lijnbachsearch.com

Schalke & Partners
Bedrijfsrecherche

BEWIJST WAT U EIST

Schalke & Partners bv
Postbus 2215, 4800 CE Breda
T. 076-5221144 / F. 076-5221264 / E. info@schalke.nl / W. www.schalke.nl